

NIEUWE WETENSCHAPPELIJKE INZICHTEN

STOWA herziet ecologische beoordelingssystemen

In de jaren 1992 tot en met 1994 zijn in opdracht van de STOWA ecologische beoordelingssystemen verschenen voor de vijf belangrijkste typen oppervlaktewateren van Nederland (beken, sloten, kanalen, meren en plassen en diepe gaten). Na een aarzelend begin worden deze beoordelingssystemen tegenwoordig breed ingezet door de diverse waterbeheerders ter vaststelling van de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. De systemen zijn daarnaast ook opgenomen in een aantal rijksplannen en rapportages. In 1997 is onder de vlag van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer een workshop over deze beoordelingssystemen gehouden en is een aantal tekortkomingen, kleine foutjes en een aantal nieuwe wensen gesignaleerd. Dat was voor de STOWA het sein om na te denken over hoe vorm te geven aan de modernisering van de desbetreffende systemen.

Gekozen is voor een twee-sporenbenadering: een revisie die op korte termijn (uiterlijk eind dit jaar) resultaat moet opleveren, waarbij niet aan de fundamenteën van de systemen getornd zal worden en daarnaast een grotere aanpassing, ook wel aangeduid als de tweede generatie ecologische beoordelingssystemen, waarbij de gehanteerde uitgangspunten van de bestaande systemen opnieuw getoetst worden aan nieuwe wetenschappelijke inzichten en gebruik gemaakt wordt van recent verzamelde gegevens. Daartoe wordt een onder andere een nieuwe database opgezet en gevuld met ecologische gegevens van de afgelopen tien jaar. Verwacht wordt dat die database eind dit jaar gereed zal zijn. Pas daarna kunnen

de tweede generatiesystemen ontwikkeld worden.

De revisie

Momenteel wordt door de vakgroep Aquatische Ecologie en Waterkwaliteitsbeheer van de Universiteit van Wageningen een revisie uitgevoerd. Bij de revisie wordt een onderscheid gemaakt in een aantal aanpassingen die nodig zijn voor specifieke systemen en een aantal aanpassingen die voor alle systemen gelden. Specifieke aanpassingen zijn gewenst voor de systemen voor meren en plassen en voor stromende wateren. Bij het systeem voor meren en plassen gaat het voornamelijk om het aanpassen van de presentatiewijze aan de overige systemen.

In afwijking van de andere systemen maakt het systeem voor de stromende wateren alleen gebruik van biotische kenmerken. In de herziene versie worden a-biotische maatstaven toegevoegd om op die wijze de uitkomsten van de biologische beoordeling beter te kunnen interpreteren.

Uit de gehouden workshop bleek dat sinds het verschijnen van de EBEO-systemen de vragen die gesteld worden door de waterbeheerders ook veranderd zijn. Lang niet alle vragen die nu gesteld worden kunnen met de EBEO-systemen beantwoord worden. Daarnaast bestaat duidelijk behoefte aan meer toelichting op en meer uitleg over hoe de systemen toe te passen en hoe de uitkomsten te evalueren. Via een stelsel van kennisregels zal dit belicht worden. Deze kennisregels hebben dan ook betrekking op enerzijds de planning van de beoordeling en alles wat daar mee samenhangt en anderzijds op de interpretatie van de uitkomsten. Bij de planning wordt aangegeven waarmee de waterbeheerder allemaal rekening dient te houden en wordt tevens nadrukkelijk de vraag over het doel van de beoordeling gesteld. Bij de interpretatie wordt teruggegrepen op het gestelde doel en via een aantal beslisregels wordt het resultaat van de beoordeling geëvalueerd.

In een later stadium zullen nieuwe beoordelingssystemen voor stadswateren en brakke wateren beschikbaar komen. Deze nieuwe systemen worden nog binnen de huidige EBEO-systematiek ontwikkeld.

De 'nieuwe generatie'

Op verzoek van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) wordt door de STOWA, mede namens het RIZA en het RIVM, een inventarisatie gehouden van alle wensen en eisen die bestaan voor een tweede generatie ecologische beoordelingssystemen. Het idee is dat een gezamenlijk pakket van eisen en wensen de ontwikkeling van een zo uniform mogelijke beoordelingswijze bevordert. Gedacht wordt aan een samenhangende set van beoordelingssystemen die toepasbaar is in zowel rijkswateren als regionale wateren. De systemen zouden op diverse integratieniveaus gebruikt moeten kunnen worden en voor verschillende doelen, zoals de beschrijving en de beoordeling van de ecologische waterkwaliteit en de toestand van de natte natuur en een handvat moeten bieden bij het beheer van Nederlandse watersystemen.

Voor meer informatie: Bas van der Wal
(030) 232 11 99,
e-mail: B.van.der.Wal@STOWA.nl

